

BUDAFOK

és VIDÉKE

ALBERTFALVA, BUDAÓRS, BUDATÉTÉNY, NAGYTÉTÉNY, TÖRÖKBÁLINT POLITIKAI HIRADÓJA.

Megjelenik minden szombaton.
Előfizetési ár egész évre 8 pengő. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
Dr. DONSKY ÁRPÁD

Szerkesztőség: Budafok, Kossuth Lajos-utca 70. T. Budafok 73.
Kiadóhivatal: Budafok, Kossuth Lajos-utca 21. T. Budafok 77

Fü a sinek között

A csepeli kereskedelmi kikötő állapotáról szóló egyik újságközleményben olvassuk színes tollal megírt leírással, hogy a kikötő vasuti sinei között fü, gaz nő... Szörnyű jelentősége van ennek az újságpasszusnak, de még szörnyűbb az, hogy igaza van. A nagyszabású forgalmi kikötővé tervezett csepeli kikötőben semmi forgalom nincsen, nem szállítanak, vagy alig szállítanak árukat a rakodópartok sinein és nem történik be- és kirakodás.

Pedig a ránk nagy jelentőséggel bíró budafok—csepeli hidat is ettől a kikötőtől váránk.

Valahogyan a pangó magyar ipart, kereskedelmet és forgalmat jelenti ez a csepeli kikötőinek közt felburjánzott fü. Jelenti a kereskedelem elhagyottságát, elhanyagoltságát, a vele, problémáival szemben való tehetlenséget és nemtörődést.

Itt van a mi haldokló borkereskedelmünk. Mi történt, vagy mi történt ebben az irányban, hogy valami kedvező változás álljon be. Üres pincék, a válság alatt elvérzett borkereskedők, kenyér nélkül maradt pincemunkások és reménytelenség, ezekkel a színekkel lehetne megfesteni a magyar borkereskedelem, a budafoki borkereskedelem helyzetét.

Legutóbb hallottuk Bud János gazdasági miniszternek azt a nyilatkozatát, hogy programnak ígérte meg az ország számára a magángazdaság szanalását és pontosan megmondta azt, hogy milyen utakon akar elérni ehhez a célhoz. Kilátásba helyezte az államvasutak tarifáinak a revízióját, továbbá, hogy megérteti a magyar ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági világgal azt az igazságot, hogy jó, versenyképes árut adjanak olcsón és végül, hogy olcsó kamatu és hosszulejáratu hitellel siet a szorongatott magángazdaság segítségére.

Mit és hogyan akar e cél érdekében tenni Bud János,

nem tudhatni. De az bizonyos, hogy csodát nem várhatunk tőle. No bizony a magyar közönségnek van már annyi keserű tapasztalata a miniszteri ígéretek és megvalósítások körül, hogy nemhogy csodát nem vár, de még vérmes reményei sincsenek.

De az egyre jobban fojtogató nyomoruság közepete igazán kell már valaminek történi a fokozatos sülyedés megakadályozására.

Hadd lássuk tehát Bud cselekedeteit, még abban a hiányos összeállításban is, ahogyan programját hallottuk. Mert nagy hiány, hogy a gazdasági miniszter nem nyilatkozott az adók jelentős mérsékléséről és elhallgatta azt is, hogy külke-

reskedelmi mérlegünk hathatós megjavítása nem csupán a külföldi áruk bojkottjától és a szigorú védővámoktól várható, hanem igen nagy mértékben attól is, hogy az ország megsokszorozza kivitelét.

Nem beszélt Bud János arról, hogy revidéáljuk kereskedelmi szerződéseink egész komplexumát, még pedig a teljes reciprocitás alapján. Mit kedveskedjünk olyan államoknak, amelyek gazdasági érdekeik védelmét velünk szemben a késhegyig viszik.

Mindezekről nem beszélt Bud János, de a magyar mezőgazdaság, ipar és kereskedelem azt várja, hogy beszéd helyett tenni fog.

A csepeli kereskedelmi kikötő begyepesedett sinei ott a Duna tulsó partján gyors, alapos és sikeres intézkedéseket sürgetnek...

A Városház alapkövetétele

Az előrehaladt városházi építkezés elért végre a falegyenig. Az épület hatalmas tömbben bontakozik ki a Piacér fölött s már is büszke pihenőhelye azok szemének, akiket Budafok fejlődése iránt szeretet fűt át.

A falegyennel egyidőben érkezett el az építés odáig, hogy az új Városháza homlokzatánál lévő oszlopos bejáró is munkába kerül. Az oszlopok alapját alkotó hatalmas kövek elhelyezését felhasználja a városi tanács arra, hogy a középületek emelésénél divó szokás szerint egyik többmázsás kötőmb alá a város történetére és az építkezésre vonatkozó okmányokat elhelyezze az utódok számára.

Az alapkövetétele kisebb városi ünnepség formájában folyi le ma délelőtt. Az ünnepet apáti mise vezette be, amely után a meghívott városatyák, a helybeli intézmények, egyesületek és testületek képviselői, valamint az érdeklődő közönség az új Városházához vonult. Itt Záborszky polgármester az ünnep jelentőségét

elkes beszédben vázolta, melyet a közönség kitörő tapsal és éljenzéssel fogadott, majd Macskássy főjegyző bemutatta azokat az okmányokat, amelyek az alapkövetételek elhelyeztetnek. Ezek a városnak Mihalik Sándor és Macskássy Sámuel által egybeállított története, a városházépítésnek Záborszky polgármester által megírt története, az 1927. évi polgármesteri jelentés, az 1928. évi városi költségvetés és Molnár Béla budafoki Utmutató című munkája. Ezeket az irományokat vízhatlan ércartályba zárta a polgármester, majd a tartály födelének leforrasztása után elhelyezte a jobboldali (szemben baloldali) oszlop alapzat megfelelő nyílásába. A nyílást kőlappal fedték el, melyet aszfaltmasszával öntöttek körül. A kőlapra került aztán a 6 mázsás alapkövetételek, amely nem is kerül le róla addig, míg az épületet a késő utódok valaha le nem bontják.

A szép és felemelő hatású ünnepély záradékaul a közönség elénekelt a Hymnuszt.

Felhívás Pestkörnyéke közönségéhez!

A vármegyei és fővárosi törvények reformjával kapcsolatban elérkezett annak a halasztást nem tűrő feladata, hogy a pestkörnyéki városok és községeknek egymásközötti, illetve a fővároshoz és a vármegyéhez való viszonyáról tárgyaljunk és jövőendő szervezetéről határozzunk. Mindkét

törvényjavaslat hiányos volna, ha ezt a nagy kérdést az elintézésnél figyelembe nem vennék, részünkről pedig helyrehozhatatlan mulasztás lenne, ha most föl nem vetnők és megoldását keresztül nem vinnők. Állásfoglalásomat röviden indokolom.

Több, mint husz év óta függ a főváros és a környék egymáshoz való viszonyának rendezése. Annak idején Bárczy István és az ő megbízásából Harrer Ferenc foglalkozott e nagy kérdéssel „Nagy-Budapest” címén. Terveik és előmunkálataik irattárba került, Nagy-Budapest álmakép maradt, Kis-Magyarország sorsával együtt a napirendről lekerült és ezidőszerint nem is vehető elő. Sem a főváros nem bírná el, sem az ország, de mi magunk sem akarjuk, mert a szorosan vett saját földadatainkat a saját autonomiánk keretében jobban tudjuk megoldani.

A mi a vármegyét illeti, Pestvármegye mindig megértést és előzenyességet tanúsított a környék igényeivel szemben. Bizonyosága ennek az, hogy nemcsak nem akadályozta, de a maga részéről előmozdította a rendezett tanácsú városok alakulását és azok fejlődését. Meg kell azonban állapítani, hogy ennek dacára a nagy népszaporulatból reá nehezedő feladatok megoldására sem vállalkozhatott, se pedig arra ereje és berendezkedése nincsen. Ebből kifolyólag a legkülönfélébb anomáliák keletkeztek és állnak ma is fenn és ezek csak úgy oldhatók meg, ha a főváros és környékének egymásra utalt érdekkörében egészen új szervezeteket létesítünk.

Az állam részéről a legnagyobb hiba ott volt, hogy a Közmunka Tanács hatáskörét nem léptették életbe a környék szabályozási és építkezési kérdéseire nézve is. Továbbá, hogy már jó ideje nem gondoskodtak törvényhozási uton arról, hogy a fővárossal és egymás között felmerülő közös érdeklő ügyek közösen oldassanak meg. Igazgatási szempontból a rendőrség államosítása a közbiztonság területén rendet teremtett és egyben elhatárolta azt a zónát is, melyen ezt a munkát egyéb vonatkozásokban is folytatni kell. Akkor pedig, mikor a környékből egy választó kerületet csináltak, az egymásra utaltságot politikai szempontból is elismerték, de ezzel egyelőre alig jövethető hátrányba jutottunk, mert ezidőszerint nincs a parlament egyik részében sem olyan szószólónk, ki kerületével össze lenne forrva, akire választó közönsége befolyást gyakorolhatna és aki a mi egyetemes érdekeink hivatott képviselője lenne.

Ily körülmények között duzzadt meg a környék közel félmilliónyi lakossága anélkül, hogy egy előre látó városrendezési politika és egységes irányítás lehetővé tette volna teljesen megfelelő rendezését és kielégítését mindazon igényeknek, igazgatási, kulturális és közgazdasági szükségleteknek, amelyek elől e 10-ben fővárosi lakosságot többé elzárni nem lehet. És egyidejűleg

megindult és kifejlődött az a mozgalom, mely ma már az egész érdekeltségre átragadt és az egész környék végleges átszervezését követeli. Ebből a mozgalomból ma a következők vannak napirenden, illetve eldöntés alatt:

- 1.) Albertfalva és Budatétény egyesítése Budafok r. t. várossal.
- 2.) Pestszentlőrinc egyesítésének a kérdése Kispest r. t. várossal.
- 3.) Pestújhely egyesítésének kérdése Rákospalota r. t. várossal, illetve a kettőnek egyesítése és törvényhatósági várossá való átalakítása Újpesttel.
- 4.) Rákosszentmihály, Saslalom, Mátyásföld egyesítése és Pestújváros néven r. t. várossá való átalakítása.
- 5.) Mátyásföld külön községgé alakítása és elválasztása Cinkota nagyközségtől.
- 6.) Rákoskeresztúr, Rákoshegy és Rákoscaba egyesítése és rendezett tanácsú várossá való átalakítása.

Ezekben a közigazgatás rendezésén túlmenően fel van vetve egész sorozata a közlekedésügyi, tanügyi, igazságszolgáltatási átszervezési kérdéseknek és végül a legnagyobb kérdés: a közművek kérdése, a vizet, villannyal, gázzal való ellátás kérdése. A csatornázás és ezekkel együtt a fővárosi nagy közművekhez való bekapcsolódás ügye. A Talbot-centrale épül. Ezzel egyidejűleg hosszú időre dönteni kell afelől, hogy a fővárosi villanyművek, a Trust és a Talbot milyen viszonylatban legyenek és a közvilágítás ügyét a környék egész lakosságára kiterjedően hogyan fogják megoldani.

Ha csak ezeket vettem is elő és nagy vonásokban ide vetettem ezeket a teendők nagy tömegéből: akkor ez is elegendő arra, hogy megértsük, hogy nemcsak a törvényhozási tervezett nagy reformok miatt, de ezek megoldása miatt is össze kell gyűlnünk, együttesen tanácskoznunk és az összes kérdéseket együtt és egységes terv szerint megoldanunk.

A megoldási tervek közül szinte egyhangúan kialakult az, hogy a környéknek ki kell válnia Pestme-

gyéből és egyrésztől a közös ügyek megoldására közös szervezetbe külön törvényhatóságba kell tömörülniök, másrészt az, hogy ennek a törvényhatóságnak állandó és szervezett összeműködést kell teremtenie a fővárossal.

Halaszthatatlan teendő tehát az, hogy megteremtjük elsősorban a közös tanácskozás és közös elhatározások lehetőségét, másodsorban az, hogy a közös tanácskozások alapján előterjesszük kívánágainkat ügyeink törvényhozási rendezésére nézve.

Felfogásom az, hogy e téren én a kezdeményezést Pestvármegye elsősorban érdekelte és a helyzetet teljesen átértő, kiváló vezetőitől várom és azt hiszem, hogy az illetékes ténnyezőkkel lefolytatott előzetes és bizalmas tárgyalások után egy 30 tagú állandó előkészítő bizottság volna összehívandó, melybe tizenkét tagot az érdekelte pestkörnyéki megalkult illetve alakulandó városok, tizenkettőt a főváros, hármát az ál-

lam és a közmunkatanács, hármát a vármegye jelölne ki. Ez a bizottság lenne hivatva feldolgozni az egész anyagot, javaslatokat tenni a végleges megoldásra nézve és addig is az összes átmeneti és függő kérdéseket együttesen letárgyalni és egységes terv szerint megoldásra vinni.

Addig pedig, míg ez a bizottság össze nem ült és nem határozott, az összes hasonló és fent vázlatosan ismertett és még elintézetlen többi ügyeket, össze kellene gyűjteni és azok elintézését függőben hagyni.

Ez az a vázlatos terv, melyet ezennel a nagy nyilvánosság előtt is az érdekelte közönség elé terjesztek és kérem ehhez szíves hozzájárulásukat, kérem elhatározásukat a nagy munkában való részvételhez és őszinte, lelkes támogatásukat.

Nézetem szerint a legszebb munkakör és a legnagyobb alkotási terület áll előttünk, amelyen hazánkunk újra felépítéséhez hozzájárulhatunk. *Lengyel Zoltán.*

TRIANON ELLEN

Nyolc éve hordozzuk a keresztet, melyet Trianonban vállainkra raktak s verejtékes győtrődésünkben még mindig nem látjuk a Kálvária végét. Csak a remény, a hit él bennünk törhetetlenül a letiport, a megfeszített Igazság győzelmében, feltámadásában...

Ennek a hitnek adott kifejezést városunk közönsége az elmúlt vasárnap tartott revíziós gyűlés alkalmával. Akik jelen voltak azon — sajnos, nem mondhatjuk, hogy mindnyájan ott voltunk — éreztük a pillanat fölemelő, magával ragadó voltát; éreztük, hogy miként feszül meg lelkünkben a vágy, az akarat, visszavenni mindazt, amit elraboltak tőlünk, csorbítottak, kerek egységbe forrasztani ismét Szent István birodalmának széthullott darabjait...

Az ünnepies demonstrációt délelőtt 10 órakor szentmise vezette be, amelyet Poós Rezső apátplébános mutatott be. Ezt a Hősök szobránál

tartott rövid ünnepély követte, melynek során a Dalárdák a „Hiszek-e”-et énekeltek, Záborszky Nándor polgármester pedig szép beszéd kíséretében a város közönsége nevében koszorút helyezett az emlékműre. Innen a közönség rendezett menetben gyászfátyolos zászlók alatt az Attila-filmszínházba vonult. Az itt tartott gyűlést Poós Rezső apátplébános, mint a Magyar Nemzeti Szövetség helyi fiókjának az elnöke nyitotta meg, találó, szép szavakkal vázolvva a gyűlés jelentőségét. Rámutatott beszédében arra, hogy Budafok lakosságának gazdasági érdekeire is milyen végzetes csapást mért a trianoni hőhémunka.

Ünnepi beszédet Steuer György dr. nyug. államtitkár mondott. Ennek a beszédnek a szépségeit, a határosságát, az elragadó voltát tollal jellemezni voltaképpen alig lehet. Ami fájt, sirt, égett a lelkünkben, az

mind benn lobogott abban a szónoki erőben, mely beszédét áthatotta. Együtt könnyeztünk, együtt lelkesedtünk vele s egybeforrasztottuk vele akaratunkat a szent fogadalomban, hogy ami ezer évig a miénk volt, azt nem engedjük, nem, nem, soha!

Ezt az érzésünket és fogadalmunkat a Kelenvölgyi Regős Dalkör is belefoglalta gyönyörű énekszámába, melyek után Bossányi Gusztáv előterjesztette a revíziót követelő határozati javaslatot, mit a gyűlés közönsége nagy lelkesedéssel, egyhangulag elfogadott. A határozat egy példány a kormányhoz, Rothermere lordhoz s a genfi Népszövetséghez továbbítatik majd.

Poós Rezső apátplébános megköszönte még Steuer György dr. beszédét s belevésve, megrögzítve a nap jelentőségét Budafok polgárságának lelkébe, a gyűlést berekesztette. A közönség lelkes, emelkedett hangulatban, a Himnusz hangjai mellett oszlott szét.

Kultürest

A népművelő bizottság rendezésében f. hó 26-án tartott kultürest ismét a szokásos, nagy siker jegyében folyt le. A műsor bár rövid, de változatos és tartalmas összeállításával a közönséget állandó figyelemben tartotta s lelkes tetszésnyilvánításokra ragadta.

Kiemelkedő számai voltak az estnek Pázmány Mihály dr. előadása és Molnár Imre dr. énekművész szereplése. Előbbi a magyar nép humoráról tartott gondosan fölépített, nagyszabású ismertelést, felsorakoztatásával adoma-tárházunk legvidámabb és legötletesebb kincseinek. Előadása igen sikerült illusztrálása volt magyar népünk tiszta, világos eszejárásának, szellemességének, bölcs és találó itélőképességének, mely a jóízű humor köntösében eredetien és vonzóan nyilatkozik meg. — Dr. Molnár Imre gyönyörű énekével sokáig emlékezetes nagy élvezethez juttatta a közönséget. Régi magyar dalokat adott elő a legszebb hanggal és a legtökéletesebb

Pillanatfelvételek.

A telepi óra.

A telepi óra is budafoki speciálitás. Ott lóg a villamostelep falán — azaz pardon, a helyiérdekű vasut állomásának, sőt: indóházának falán, mondhatnók: oromzatán. Büszkén lóg ott, akár a győri vagy szombathelyi állomáson az állomás hivatalos órája. Ő is hivatalosan lóg. Azaz nem mindig lóg. Néha hetekig, máskor hónapokig eltűnik. De mindig visszatér és mindig rosszul jár. Hol van ilyenkor, mikor így el-eltűnedezik? Erre nézve különböző legendák keringenek az utasok között. Vannak akik azt mondják, hogy ilyenkor üdülni megy. Megrongált idegeit reparálja valahol, valami magaslati helyen. Mások azt állítják, hogy ilyenkor irodai szolgálatra osztják be, mert a külső, forgalmi szolgálatot állandóan, kvázi: egyhuzamban nem bírja. Megint mások azt mondják, hogy komoly belső szervi baja van, krónikus baja, és ez minden időváltozáskor kiújul. Ilyenkor formálisan befekszik kórházba. Az orvosok, a gondos ápolás, a jó táplálkozás aztán megint rendbehozzák — egy időre. Néha már halálhíret költik, de épp ilyenkor jelenik meg a legjobb

egészségben. (A halálhírt különben úgy sem hiszi el senki, amióta nálunk mindenkinek halálhíret költik.)

Mi a valóság, hova tűnedezik el az óra? Tudja Isten! Nem tudja ezt senkise megmondani. Csak azt tudja mindenki, hogy állandóan rosszul jár — amikor jár. Pedig igen egyszerű, olcsó óra, a kórházi, az üdülési költségeken már több újat és jót is vehettek volna. Biztosan valami magas protektora van, nem lehet B-listára tenni, se nyugdíjazni.

A derek óra mintha az egész HÉV szimbóluma volna: pepecselni, tenni-venni, semmit se csinálni: minden marad a régiben! Mi már mind a föld alatt leszünk, de ez az óra még mindig ott lesz a „indóház” homlokzatán. Most jön a tél, időváltozás készül. nemsokára visszavonul megint. Hová? Nem tudni.

A tanácsos ur.

Ha tiszta estén felnézel az égre, sok csillagot látsz. Hányat vajjon? Jó sokat, de annyit nem, mint ahány tanácsost, ha nappal körütnézel. Ha Pesten akármelyik vendéglőbe, kávéházba, vagy bármi nyilvános helyre bemész, az összes pincérektől, szolgáktól, portásoktól, szivarosoktól, kenyeresektől ezt hallod: Miska menjen a tanácsos urhoz, a kabátot

a tanácsos urnak, ott megy a tanácsos ur, most jön a tanácsos ur, azonnal tanácsos ur! Minden asztalnál tanácsosok ülnek, némely négyülékes asztalnál hat-hét tanácsos szorong. Van öreg, fiatal, sovány, kövér, kopott, elegáns, szőke, barna (még vörösek is akadnak), de abban mind megegyeznek, hogy: tanácsos mind. Egy szál! Honnan jöttek ezek minden? A háboru előtt nem voltak itt. Akkor csak annyian voltak, mint a másfajta emberek. Az ország tanácstalanul áll itt — és annyi sok a tanácsos. Miért nincs akkor tanács a nagy tanácstalanságban? Ezt tanácsos volna megtanácskozni.

A Felebbezők Egyesülete.

Az utóbbi években megalakult egyesületeink közül a legagilisabb a „Felebbezők Budafoki Egyesülete Mint Szövetkezet”. Az egyesület nemes célt tűzött ki maga elé: mindent megfelebbezni, amit csak meg lehet felebbezni. A jogmentés nemes eszméje tehát a tartalma és célja ennek az egyesülésnek, amelyet oly sokan annyira félreismernek. Felkerestük az egyesület vezetőségét, hogy a legilletékesebb forrásból világosíthassuk fel városunk közönségét, ennek a nemes, emberbaráti egyesületnek a tevékenységéről. Az elnök ur fogadott. Így szólt:

Kérem minket támadnak és üldöznek, de mi azért tovább haladunk a göröngyös uton. Jogainkat nem hagyjuk és tovább felebbezzük. Ép most volt gyűlésünk, amelyen elhatároztuk a legközelebbi felebbezéseket. Mivel a gyerekeket beiratás előtt nem kérdezik meg be akarnak-e iratkozni tehát a beiratkozások jogtalanok, — ezért az összes beiratkozásokat megfelebbezzük. Jogunk van hozzá. Mivel rájöttünk, hogy városunkban az emberek jogtalan módon születnek, mert nem kérdezik meg őket, akarnak-e születni, ezért az összes folyó évi születéseket megfelebbezzük a vármegyénél. És ezt ezután minden évben megteesszük. Az ideán június végéig hideg volt, elmaradt a tavasz — jogunkból nem engedünk — ezért a tavaszt megreklamáljuk a belügyminiszternél. Miért fuj városunkban annyiszor északnyugati szél? Nem tűnt fel ez önnek? Ez gyanús! Ezt a gyanús széljárást is megfelebbezzük. Az adófizetők is aránytalanul halnak meg. Többen halnak meg a szőkék közül — statisztikánk van erre — ezt is megfelebbezzük a megyénél. Mi megfelebbezzük mindent amit csinálnak és mindent amit nem csinálnak. Kérjük a közönséget: akinek van akármilyen ócska, uraságoktól levett megfelebbezni valója, hozza el hozzánk, mi kitisz-

HIREK

— **Miniszeri elismerés.** Mihalik Sándor polgári iskolai szakfelügyelőnek a tanítgy terén kifejtett ügybuzgó érdemeiért és odaadó munkáikodásáért a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter legfelsőbb elismerését fejezte ki. A megérdemelt elismerést örömmel közöljük és ahhoz öszintén gratulálunk.

— **Városi közgyűlés** esedékes a jövő héten, vagy a rákövetkező hét elején. A közgyűlést persze bizottsági ülések fogják előkészíteni. A közgyűlés valószínűleg az év utolsó gyűlése lesz. A folyó adminisztráció ügyein kívül költségvetési és pótköltségvetési ügyeket fog elintézni a közgyűlés. Alighanem a villanyvilágítással kapcsolatos tárgyalásokról nyomatás alatt levő igen érdekes polgármesteri jelentés is napirendre kerül a jelentést a gyűlés előtt minden városatya kézhez fogja kapni.

— **A Cecília Énekkar** első nyilvános szereplése csütörtökön volt. Szép számú és lelkes közönség tapsolta végig az egyes számokat, így dr. Mátéfy Lászlóné énekművész áriáját, Bathó Lajos hegedűszólóját és Dénes Géza operanékes saját szerzeményű dalait. Dr. Koudéla Géza egyetemtemplomi zeneigazgató az egyházi zenéről és a zene jelentőségéről tartott nagyhatású beszédet. A Zeneegyesület is szerepelt a programon két számmal és igen nagy sikerrel. A Cecília Énekkar számai közül, sajnos, néhány elmaradt, de az előadott dalok igen nagy tetszést arattak. Végtelenül megkapó volt a kitünően iskolázott női- és férfihangok melodikus összelekezdése, amely egyetlen haligató szívét sem hagyta érintetlenül. Igen szép volt a Kabdebó Kálmán karnagy által irt és zenésített Kari Jelige, melynek szövege a következő:

*Szívünk szent érzelmé
Dal szárnyára kelve
Zengve, zugva száll, tör
Tör fel a magas égbe...
Istenért! Hazáért!
Valljuk büszkén, bátran
A magyar szívében
A magyar dalában
Zengjen e szent jelszó
Nagy Magyarországnak!*

Az Énekkar első nyilvános szereplése igen jól sikerült. Csak tovább a megkezdett úton.

— **Leventéink** a múlt szombaton este szépen sikerült előadást rendeztek a kelenvárosi Schottke-féle vendéglő nagyszobájában. A kedvezőtlen idő ellenére a közönség teljesen megtöltötte a termet, ami azt bizonyítja, hogy leventéink haladása iránt megvan az érdeklődés. A műsort Főgwein János karnagy vezetésével a budafoki leventék fuvós zenekara nyitotta meg a Himnusszal. A fiúk kifogástalan játéka kellemesen lepte meg a hallgatókat, mert mindenki tudja, hogy alig hat hónapja kezdtek tanulni. A szép siker egyaránt bizonyítja a karnagy és a leventék buzgóságát. Kókay Gyula oktató bevezetőjében szép szavakkal méltatta a leventék vezetőinek: Adorján Antal tanácsnoknak és Kozma Imre főoktatóinak az érdemeit és a leventék halála jelölés kedves ajánlódókat a leventék Vampetics Nándor és Kókay Gyula oktatókat is. Ezután a leventék saját színpadukon lelkesítő előadásban játszották el a „Ha majd a Kárpátok megindulnak” c. irredenta színjátékot. A szereplők jól megérdemelt tapost kaptak. A fuvós zenekar magyar indúója epoly nagy sikert aratott, mint bevezető számuk. A nézőket könnyekig meghatotta Sztanek Lajos albertfalvai munkásnak hazafias szindarabja, melyet a szerző kis fiával adott elő. Gündert Terus, Borhy Frida, Kókay Lili és Németh Mancsi tüzes magyar toborzókat meg kellett ismételní, olyan sikert arattak. A derék műkedvelők ezután a „Lajoska párbajozik” c. vígjátékot adták elő a közönség állandó derült-sége mellett, majd a mintacsapat Komoróczy Zoltán vezető-főoktató vezetésével bemutatott gyakorlataiban gyönyörködtünk. Csak egy ilyen bemutató alkalomával győződhetünk meg arról, mennyi ügyesség van a mi ifjúságunkban és mily sok érték ment veszendőbe addig amíg a Levente intézmény meg nem alakult. A műsort előkép zárta be Nem lenne teljes a tudósítás, ha a legnagyobb elismerés hangján meg ne emlékeznénk a Regösökről, akik szép énekszámukkal nemcsak a műsor egyes szírmait kísérték,

de a műsor egyes pontjai közötti idő alatt is gyönyörködtették a hallgatóságot. A műsor után táncra perdült a ifjúság és Nyári Mihály zenéjére táncolt egész záróráig.

— **A hadikölcsön-segély igénylők összeírása** e hó végével befejezést nyert. Mintegy 40 bejelentés történt városunkban, közel egymillió korona névértékben. Mekkora összeg volt ez akkor, mikor a korona még korona volt? S mi ma? Ez az összehasonlítás adja a régi Magyarország és a Csonkaország közötti különbséget. A magyar becslület és eszélyesség kívánja, hogy azok, akik a veszély idejében siettek áldozni, ne menjenek tönkre lelkesedésük miatt. A mostani megoldás csak előhírnöke lehet annak a megoldásnak, mikor majd koronáért legalább is pengő kamatot fizethet az ország. A segélyösszegek — hirszerint — még karácsony előtt az igénylők kezében lesznek. Még pedig posta útján.

— **A Keresztény Ifjak Egyesületének Társadalmi szakosztálya** december hó 5-én tartandó társasvacsoráján a budapesti Szent Domonkos Rendház plébánosa tart előadást. A vacsora menüjén savanyított vadnyul szerepel, mely korlátolt adagszámban készül, kéri az egyesület a résztvevni kívánókat, hogy részvételmüket idejekorán, legkésőbb vasárnap délig az egyesület helyiségében, vagy 108. telf. szám alatt bejelenteni sziveskedjenek.

— **Speyer vizsgálatok folyának a városokban.** Tudvalévő, hogy a kormány a Speyer-kölcsönök szétoztságánál, illetve a beruházások engedélyezésénél azt az elvet követte, hogy a kölcsönt a városok csakis jövedelmező befektetésekre használhatják föl. Ezt a kikötést a belügyminisztérium igen szigorúan kezelte és most, hogy a beruházások jórészt megtörténtek, ellen is őrzi. A belügy-és pénzügyminisztérium tisztviselőiből álló repülő bizottság már Miskolcon, Szombathelyen, Szolnokon és Sopronban járt s érdekes, hogy mindenütt fegyelmi vizsgálatot rendelt el a városi vezetők ellen. A bizottság most Kaposvárott dolgozik, honnan Nagykanizsára mennek át. Visszafelé jövet talán utbaejtik Budafokot is. Hacsak tekintetbe nem veszik azt, hogy mi a kölcsön jelentékeny részét — a csatornázásra szánt összeget — még nem fektették be.

— **A Budafoki Általános Ipartestület** ma szombaton este 8 órakor a Schmidt-féle vendéglőben zártkörű teastélyt rendez. Meghívók az Ipartestület hivatalos helyiségében igényelhetők. Az estet reggelig tartó tánc követi.

— **A budafoki leányok Fehér Szíge.** Vasárnap délután zajlott le a Szent Ilona Leányklub műsoros teadélutánja. Az izlésesen feldiszipített polgári iskolai tornaterem fehérbroszos, virágos asztalai szinte hivogatták a közönséget Rövidesen meg is telt a terem s kezdetét vette az előadás. Igen hatásos prólógot mondott Léhnert Mici, Lukács Theodóra clubtag és Vadász Mária, mint vendég, a revíziós nap alkalmából irredenta verseket szavaltak igen nagy hatással. Ezután következett Kosztin Erzsébet a „Vén cigány” c. melodrámaival, amit Häusler Ilka kísért zongorán. Marjay Muci dalokat énekelt, Karadin Ferenc zeneegyesületi tag pedig cselló szólóval működött közre, Prokopiusz Gábor kíséretével. Igen nagy tetszést keltett a „Rokokó és Mimosa” c. páros jelenet, amiben a kis családott japán leányka szerepét Zerola Magda alakította végtelen kedvességgel, míg a gáláns rokokó lovagot Vaskó Jolán játszotta. A műsor legvigább része a „Falusi liba” volt, amiben Vaskó Mariska aratott nagy sikert. Ezután következett a sétatáplótás, amit Riegler Lilly, Mészner Mici, Riegler Margit, Vaskó Erzi, Bem Luji, Vaskó Jolán, Marjay Mici és Lichtnecker Mancsi lejttettek. Dicséretet érdemel Mezey Döndi a Testnevelési Főiskola növendéke, aki a

táncot betanította. A műsor után asztalra került a híres „Club-tea”, amit csak Palugyay Margit néni tud főzni. Talán ennek volt a legnagyobb sikere, no meg a süteményeknek, amit a leányok készítettek. A megjelent közönség sorában ott láttuk városunk színe-javát, így élükön Poós Rezső apátplébánost, Macskássy Sámuel főjegyzőt, dr. Jegg Géza közigazgatási tanácsnokot és ami a lányoknak legfontosabb, ott volt az egész budafoki arany ifjúság, sőt Albertfalva is erősen képviselve volt. Mindenki nagyon jól érezte magát és lelkeben kedves emlékekkel távozott a „Fehér Szigetről”, ahogy a Clubot Léhnert Mici a prólógban nevezte.

— **Bajtársi összejövetel.** Az 1914-ik esztendő kárpáti és galíciai harcainak városunkból való hősei ilyen időtájt évről-évre találkozára szoktak összejönni, hogy felidézék maguk között a nagy idők véres és dicsőséges emlékeit. Idei összejövetelüket az érdekeltek december hó 8-ára tűzték ki a következő programmal: Dél-éltől 10 órakor szentmise, bemutatja Poós Rezső apátplébános Utána a Hősi Szobor megkoszoruzása, melyre a rendezők a város első polgárát, Záborszky Nándor polgármestert szándékoznak felkérni. Este vacsora a Grészl-féle vendéglőben. A bajtársi összejövetelben az idén leginkább az 1886-ban születettek vesznek részt, de — igen természetesen — a rendezőség más évfolyambeliek csatlakozását is örömmel veszi.

— **A nagyvállalatok nyugdíj-problémája.** A népjóléti minisztérium a magántisztviselők nyugdíjának végleges rendezése érdekében munkához fogott, hogy ezt a rég vajdudó kérdést is tető alá hozhassa. Ertesüléseink szerint az erre vonatkozó rendelet már a legközelebbi időben megjelenik és akként intézkedik, hogy az egyes vállalatok önálló nyugdíj-intézetet létesítsenek. Vass József népjóléti miniszter csak akkor hajlandó mentesíteni a nagyobb vállalatokat a kötelező állami biztosítás alól, ha a vállalatok szociális intézményei magasabb juttatást biztosítanak az alkalmazottaknak, mint amennyit az állami intézmények juttatnak. A jövőben tehát a vállalatok bukása nem ronthatja magával a nyugdíjintézetet, mert ennek vagyontól teljesen el kell különíteni a vállalat vagyontól. A rendelet megállapítja, a nyugdíjak legalsó határát is az utolsó 5 évi javadalmazás 50%-ában s megengedi, hogy a vállalatok tiszta nyereségéből adómentesen lehet kihasítani a nyugdíjfedezetet. A rendelet néhány városunkbeli vállalatot is érdekelni fog.

— **A mentők krónikája.** A héten végre nem volt olyan sok dolga mentőinknek, minj lenni szokott. Néhány mutó rosszul-lethez hívták ki őket. Súlyosabb esetük Starcsovics Mária Zománcgyári munkásnővel volt, aki éjjel izzó vasdarabra lépett s a Szent István kórházba kellett szállítani. Az egész november hó folyamán 32 esetben nyújtottak első segélyt és 48 betegszállítását végeztek. Megalakulásuk óta 831 segélynyújtási és szállítási esetük volt.

OLCSÓBB LETT A FÉNYKÉP
SCHUMYNAL 6 drb. igazolványkép és 1 nagy kép 4 pengő, 6 levezelőlap és egy nagy kép 7 pengő 20 fillér.
BUDAFOK, KOSSUTH LAJOS-U. 48

Siuda Simon

Kossuth Lajos-utca 25
Budafok legrégebbi asztalos üzeme
Álapiási év 1894

Vállal épület- és butorasztalos, üzlet- és irodaberendezési munkákat egyszerű és díszes kivitelben mérsékelt áron, a legszolidabb kivitelben
Minden munkájáért szavatol

művészetjel. Mindegyik dalával viharos tetszést aratott. Az énekszámokat zongorakísérettel dr. Halmos László látta el. Nagy hatással szerepelt még Héber József mentőorvos, aki Sajó Sándornak egyik legszebb költeményét szavaltta el. A műsort kulturfilm rekesztette be, melynek képei az egészséges és harmónikus testfejlesztést mutatták be.

A legközelebbi kulturstet dec. 3-ra esik. Előadást „A Föld születése és halála” címmel Pósch János polg. isk. tanár tart. Az est programját ének-, zene- és szavaltatszámok egészítik ki.

Beszámolóink kapcsán nem mulasztjuk el foglalkozni azzal a körülménnyel, hogy a kulturstetek látogatottsága hétről-hétre növekszik. Ez amennyire örvendetes, épen annyira sajnálatos is, mert az Attila-színház hatalmas helyisége immár nem képes befogadni a kulturstetekre özönlő embersokaságot. Legutóbb is százakra ment azok száma, akik férőhely hiján kinnrekedtek. Ezen a bajon a népművelő bizottság — bárhogy szeretné is — egyelőre segíteni nem tud, azonban keresi a módot, mellyel a közönségnek ezt a nagy érdeklődését a kultúra iránt kielégítheti. A mi véleményünk e tekintetben az, hogy gyökeres segítséget csak egyetlen intézkedés hozhatna: az, ha Budafokon is a már régebben hangoztatott „Kulturház” megfelelő nagyságu előadóteremmel felépülhetne. Szükségességét nemcsak a most szóvá tett körülmény igazolja, hanem az is, hogy különböző társadalmi és kulturális egyesületeink épen a megfelelő otthon hiánya miatt nem tudják kifejezni azt a működést, melynek nyomán ma olyannyira petyhüdt társadalmi életünk megújulhatna, friss, pezsgő, eleven szint és formát nyerhetne. Amíg ebben a tekintetben a helyzet a mai marad, amíg polgárságunk társadalmi együttélése úgy gazdasági, mint kulturális vonatkozásokban tömörebbé, koncentrikusabbá nem válik: addig nem alakul ki köztünk az az egészséges és egységes közszellem, amelynek hiányát közcélú terveink megvalósításában állandóan érezzük.

titjuk és megfelebbezzük. Egyébként most telire mi is több bankettet, jubileumot, vacsorát és foxtróttal összekötött kulturstet tervezünk.

Hiányzó egyesületek.

Mi azt hittük eddig, hogy egyesület-alapítási lehetőségek kiagyalásában olyan leleményesség, mint a mi városunkban, sehel a világon nincsen. Kiszült azonban, hogy ezen a téren is lefőztek bennünket — a németek. A berlini egyesületek között vannak a következők is: a Kugliklubok országos szövetsége (Hasenheide 22), Egyesület a vesztegetések ellen, Egyesület a házassági jog megreformálására (Opitzstrasse 2), A halottégetők szövetsége, A vízibárátok szövetsége, Egyesület az iskolából kicsapott diákok védelmére, A hold barátainak egyesülete (Sybelstrasse 16) Védőszövetség az antifalkoholista ellen, Német tisztí-feleségek szövetsége, A mész barátaink szövetsége (Bund der Kalkfreunde) stb. Nem kellene ilyeneket nálunk is alapítani? Különösen a Mészegyesület hiányzik nálunk. Annyi a mészlovány és nincs Mészegyesületünk! Gyűljünk össze a jövő vasárnap és alapítsuk meg ezt a hézagpótló egyesületet — amíg nem késő. Ki volna jó mészelnőknek?

Pés.

PANASZKÖNYV

Mészáros-hentes. Általában nem sokat panaszkodik. Majd minden hentesüzlet ugynevezett „bevezetett bolt”, amelynek megvannak az állandó vevői s ezek száma csak ritkán és igen keveset változik. Am sorsuk nem megy olyan jól, hogy jobban már nem lehetne s így nekik is van azért panaszuk.

Igen nagy ellensége a hentes iparnak a hitelre vásárlás. Ugyszólván minden hentes az adósok tömegével van megáldva.

És ezek nagyon ravaszak. Például, ha pénze van, nem megy oda vásárolni, ahol már adóssága van, hanem elmegy más, új henteshez, aki még nem ismeri adósságcsináló természetét és itt pénzért vásárol, hogy hitele legyen.

Egy másik példa: ha egy hentes már nagyon hevesen követeli adásától járandóságát, akkor ökelme megharagszik, otthagyja és ezután már csak az új, szimpátikusabb hentes keresi fel, aki még ad neki hitelt. Érdekes az ilyen hitelezési esetekben, hogy az adós megsértődik, ha hitelezője bevasalni óhajtja azt, ami jár neki. Kutyába se veszi az árúért jogosan ellenértéket követelő henteset, sőt akad olyan adós, aki odáig megy, hogy bepereltetése esetén el se megy a tárgyalásra, ezzel aztán végleg kihozza a sodrából az amugy is gondokkal megáldott hitelezőjét. Ugy látszik ez korszellem.

Sok tortúrán kell keresztül esnie a hentesnek, míg egy rőfögő kocából valami élvezhetőt juttathat asztalunkra. Vidéken megveszi a sertést és fizet érte állatforgalmi adót, vasut, kövezetvámköltéssel elhozza Budafokra, itt fizeti a fogyasztási adót. Aztán havonként a forgalmi adót, negyedévente a kereseti, jövedelmi, községi pótdadót.

Érdekes elvet vallott az egyik hentes. Azt mondja: az okos hentes ma összehuzódik, kevés befektetéssel szűk keretek közt kell az üzleteket lebonyolítani, az meghozza a leg-szükségesebbeket. A sok befektetéssel dolgozó nagy üzlet aránylag kevesebb keresettel jár és több gondot, több munkát, több adót és több zaklatást jelent.

Meg kell itt említeni azt a konkurrenciát, amelyet a magánvágók jelentenek. Ez a tisztességes ipar kárára van, erről azonban bővebben nyilatkozni nem mernek az egyes hentesek, mert itt ők is hibásak, mivel csekély árak ígéréseivel ők kényszerítik a sertéstulajdonosokat arra, hogy maguk bajlódjanak a vágással.

Reméljük, hogy a gazdasági vi-

szonyok javulásával a hentesipar fentebbi kerékkötő okai megszűnnek s munkájuk nagyobb zökkenő nélkül éri el az öt megillető jutalmat.

O. J.

Főmunkatárs:
PÖSCH JÁNOS

Szép, külön bejárata

butorozott szoba

november 1-től kiadó.

Cím: Kossuth L.-u. 64., őzv. Polláckekné

Laufbahn Salamon

bornagykereskedő

Budafok, Kossuth Lajos-u. 50.
Telefon: 11.

Ajánlja uradalmi fajborait olcsó árak mellett.

Saját érdeke

Sok pengőt takarít meg,
ha cipőszükségletét

HAJDINYÁK GYÖRGY

cipőüzletében vásárolja.

Megrendeléseket és javításokat pontosan és a legjutányosabb áron készítik.

Budafok, Kossuth Lajos-utca 29. sz.

**Ha Budapestre jön,
okvetlen látogassa
meg cégünket,
ha olcsón akar csillárt venni!**

4 lánгу masszív
bronzcsillár
komplett 28 — P.

6 lánгу masszív
bronzcsillár
komplett 51 — P.

Rádió és rádióalkatrészek.

„METEOR R.-T.”

Budapest, IX, Vámház-körút 11.

Nagy választék! Képes árjegyzék!

Tüzipát és szenet

a legolcsóbban és legelőnyösebben

Szickknél

szerzi be.

Telefon: Budafok, Zoltán-utca 26. Telefon: Budafok 49.

Legolcsóbb, legcélszerűbb

minden háztartásban feltétlen szükséges

alkalmi ajándék

beszerezhető gyári áron a

Budafoki Villamossági RT. nál

Csak elsőrangú gyárak által készített, egy évi jótállás mellett szállított villamos főzőedények, teakannák, kávéfőzők, tejforralók, vasalók, melegítőpárnák, hajszárítók, hajszűtők, porszívók árusítanak. Kivánságra a készülékek a vállalat eladási irodájában megtekinthetők és kipróbálhatók.

A készülékek hat-tíz havi részletfizetésre is kaphatók!

Rádiók és autók részére rendszeres accumulator töltő állomás. — Rádió accumulatorok töltése csak csütörtökön.

Magyar Agrár és Járadekbank

Részvénytársaság

budafoki pinceszőlősege

Telefon: Budafok 88. Budafok, Petőfi-út 10. Telefon: József 93-98.

Salgótarjáni „Perpetuum” folytonégő kályhák			Salgótarjáni „Kalor” folytonégő kályhák
	Asztali és csikó- tűzhelyek	<p>KERN JÁNOS és TSA VASKERESKEDÉSE Budafok, Apponyi-ut 56. (Ország-ut)</p> <p>Raktáron tartunk rudvasat, vaslemezt, sodronyszeget, épületvasalást és mindennemű konyhafelszerelési cikkeket, kátrány fedéllemezt és stukatur nádat, csikó- és takaréktűzhelyeket a legolcsóbb beszerzési árban</p>	

Rendelések házhoz szállítatnak

Fűszer	Bel- és külföldi ásványvizek	Szeszes italok	Üvegáru	
Csemege	Legelőnyösebb árban		Zománcedény	
Sajt			Viragcserép	
Gyarmatáru	HANGYA		Festékek	
Cukor			Lakkok	
Liszt	üzleteiben szerezhetők be		Ecetek	
Termény			Olaj	
Só	Telefonszámok:		Firnisz	
Petroleum	Főüzlet és iroda: 27	I. sz. fióküzlet: 134	II. sz. fióküzlet: 100	Terpentin
Bükk-tűzifa	Hazai- és poroszszén	Gázgyári diókoks	III. sz. fióküzlet: 136	Gyújtófa
Cserkész- és leventefelszerelések				

Budafoki Polgári Bank

Részvénytársaság

Budafok Kossuth Lajos-utca 1. szám

((()))

Efogad legelőnyösebb kamatozás mellett takarékl, heti és folyószámla betéteket.

Folyósít ház- és földbirtokosok részére váltó- és lombard hiteleket.